

AZ ŐSLÉNYTANI SZAKOSZTÁLY JELENTÉSE.

BOGSCH LÁSZLÓ

Az Őslénytani Szakosztály 1951-ben folytatta eredményes működését. Jelentős tudományos eredmények közlésére adott lehetőséget, amelyek sokszor a gyakorlati élet szempontjából fontosak voltak.

Szakosztályunk működését 1951. év folyamán is a formalizmus teljes kikapcsolása jellemezte. Munkaközössége tehermentesítette a Társulat szaküléseit olyan tudományos kérdésekben, amelyek csak kisebb számú szakember érdeklődésére tarthatnak számot.

1951-ben Szakosztályunk 5 szakülést tartott (január 30-án, február 27-én, március 27-én, május 8-án és november 27-én). Ezen az 5 szakülésen összesen 12 előadás hangzott el. Két-két előadást tartott Kolosváry G. és Strausz L., egy-egy előadással szerepelt: Csepregyhyné Meznerics I., Gaál I., Kiss-Kocsis I.-né, Kopek G., Moesz né Rásky K., Novák E., Reményi K. és Szörényi E. Az elhangzott 12 előadáshoz 49 hozzászólás történt, ami élénken bizonyítja a szakülések eleven tudományos életét és a résztvevők érdeklődését. Az előadások közül 2 ősnövénytani, 2 gerinces őslénytani, a többi gerinctelen őslénytani tárgyú volt.

Egyes szaküléseink látogatottsága egyáltalában nem volt kielégítő. Ezzel szemben voltak olyan üléseink is, amelyekben jelentős számú hallgatóság vett részt. Ezen a téren a folyó évben határozottan kedvezőbb a helyzet, ami azt igazolja, hogy az időnként kisebb érdeklődés rajtunk kívül álló okokra vezethető vissza.

Az Őslénytani Szakosztály megalakítása szükségszerű és helyes volt. Munkaközösségünk elérte célkitűzéseit, de még céltudatosabban kell folytatnia az eddigi munkát.

A jövőben tehát még nagyobb gondot fordítunk arra, hogy mind az előadások tárgyának csoportosításával, mind pedig az előadás idejének helyes megválasztásával jobban szolgáljuk munkaközösségünket.

A FÖLDTANI TÁRSULAT 1952/53. ÉVI MUNKATERVE.

JANTSKY BÉLA

A Magyar Tudományos Akadémiához való viszonyunkból fakad, hogy munkánknak bele kell illeszkedni annak ötéves tervébe. Feladataink az utolsó évben olyannyira megsokasodtak, hogy az Akadémiai Földtani Főbizottság mellett 5 szakbizottság működése vált szükségessé. Elérkezett annak ideje, hogy körülhatároljuk a Társulat, és az akadémiai bizottságok munkaterületeit, s olyan ideális helyzetet teremtsünk, amelyben ezek egymás munkáját új és nagyobb lendületbe hozzák.

A legnagyobb mértékben bele kell kapcsolódnunk a népgazdaság reánk háruló feladatainak megoldásába. Ez a feladat szorosan összefügg a Társulatnak a MTESZ szervezetében elfoglalt helyével. A földtan épp annyira elméleti, mint gyakorlati tudomány. Így a tisztán elméleti, tudományfejlesztő tevékenységen túlmenően épp a népgazdaság érdekében fokozottabban kell emelnünk bányászati és egyéb művelési tevékenységait. Ezt pedig csak úgy érhetjük el, ha a MTESZ szervezetében a Társulat a többi természettudományi egyesületekkel együtt megfelelő képviseltéssel, ha a MTESZ elnökségében külön szerv létesül a természettudo-

mányi egyesületek különleges működési területéből fakadó problémák intézésére és irányítására. A műszaki társegyesületekkel a jövőben szorosan együtt kell működ-nünk. Ennek az együttműködésnek közös ismertető előadások, ankétok, munkabizott-ságok formájában, de a szakirodalom közös vonatkozású cikkanyagában is érvé-nyesülnie kell. Kertai Gy. kartárs a MTESZ közgyűlést bevezető főtítkári érte-kezleten elsőnek vetette fel ezt az éppen népgazdaságilag oly nagyfontosságú kér-dést. Javaslata osztatlan tetszést kelteti.

Igy válunk hasznossá és nélkülözhetetlenné majd a MTESZ-ben és így kapunk mi is — főleg kutatási vonalon — olyan értékeket, melyek nélkül nem végez-hetünk eredményes munkát. Annak a szervnek a feladata, amelyet Társulatunk a MTESZ közgyűlésén javasolni fog, a társegyesületi munkatervek összehangolása lesz a legfőbb feladata.

Az utolsó évek során a földtan tudománya világszerte hatalmasat fejlődött. Itt elsősorban gondolok a Szovjetunióban elért új eredményekre, új kutatási irá-nyokra. Új tudományágak fejlesztették tudományukat szédületes magasságokba, megadva ugyanakkor ennek nagy szerepét a dialektikus világnézet kialakításában is. Ezzel egyidejűleg a magyar földtan új nyersanyagbázisokkal, új nagyszerű problé-mákkal lepte meg a tudomány művelőit. Nem vagyunk többé szegények földtani problémákban; ennek megfelelően munkánk eredményeinek túl kell jutnunk orszá-gunk határain, és bele kell szólniok a nagy földtani kérdések megoldásába is. Erre azonban többségünkben felkészülve még nem vagyunk. Éppen ezért társulati életünk súlyponti kérdésének kell tekintenünk a világirodalommal való állandó, szoros kapcsolat megteremtését, a dokumentációt és a szakmai továbbképzést. Országunk földtani fölépítése elválaszthatatlan a környező országok földtani föl-építésétől, így a Kárpátokra vonatkozó legújabb eredmények ismerete nélkül saját problémáinkat sem láthatjuk helyesen. Ezért tudományos életünk fejlesztésének egyik igen fontos lépése volna, ha a népi demokráciák geológusaival a személyes és egyesületi kapcsolatokat a lehető legnagyobb mértékben elmélyíthetnénk. Ezt a baráti országok geológusa: is érzik. Ennek jegyében született meg baráti kapcsola-tunk August J. prágai egyetemi tanárral, akitől ajándékképpen több intéze-tünk gyönyörű kiállítású szemléltető anyagot kapott. A Társulat ilyenirányú tevé-kenységét központi kérdéseink közé fogjuk iktatni. Külföldi előadók meghívásával és látogatásaik viszonzásával, reánk nézve is érdekességet jelentő cikkeiknek közlő-nyünkben való megjelentetésével fogjuk ezt az utat szolgálni.

Az utolsó években fejlődött ki nálunk az üzemi és kerületi geológus-szolgálat. A vidéki geológusok tudományos fejlődésével való törődés a Társulat további fontos feladata. Biztosítani kell számukra szakmai továbbképzésüket. Akadémiai határozat szerint szeptembertől kezdve havonta I napos kötelező ankétot, a téli hónapokban I hetes továbbképző tanfolyamot rendezünk, a Közlönyben pedig továbbképzést szolgáló rovatot nyitunk, és ennek megfelelően a Közlöny terjedéi-mét is kibővítjük.

Szükséges, hogy mind a társulati szakülések programjában, mind pedig a Közlöny cikkanyagában a földtan egyes ágai arányosabban oszoljanak meg. Ezért az előadások tematikáját nem csupán a tagságtól beérkezett anyagból fogjuk összeállítani, hanem bizonyos előadásokra előre fel fogjuk kartársainkat kérni, más-szóval bizonyos irányítotttságot adunk az előadások anyagának.

Küzdeni fogunk a szakelőadások és hozzászólások tömör fogalmazásáért, a tudományos színvonal emeléséért. Ezzel egyidejűleg azonban gondoskodunk olyan előadásokról is, amelyekben fiatal kartársaink első szereplését fogjuk üdvözölni.

A geológus-technikusok továbbképzésére konkrét javaslatot dolgozunk ki.

A tudományos aktivitás fokozását pályadíjak kitűzésével az eddigénél nagyobb mértékben fogjuk elősegíteni. Az erre a célra kiküldött bizottság a következő pályadíjakat tűzte ki:

1. Pályadíj kerületi geológusok számára valamely, a területükkel kapcsolatos, népgazdasági szempontból is fontos tudományos kérdés kidolgozására.
2. Pályadíj az egyetemekről 1952-ben kikerülő fiatal kartársak számára a legjobb értekezés jutalmazására, témamegkötés nélkül.
3. Pályadíj kutató geológusok számára a térképezéssel egybekötött legeredményesebb kutatás jutalmazására.
4. Pályadíj egy hazai tárgyú közetkémiai-geokémiai tanulmány megírására.
5. Pályadíj valamely új, reménybeli területről szóló kőolaj-földtani mű megírására.
6. Pályadíj egy mezozóoi fauna monografikus feldolgozásának, vagy valamely sztratigráfiai műnek jutalmazására.

A pályatételek beadási határideje 1953. március 1. A pályadíjak kiosztása 1953. március utolsó szakülésén történik.

Ezenkívül a Társulat jutalmakat és elismerő okleveleket is fog adományozni az arra érdemes pályázóknak, valamint a szakmailag legnagyobb fejlődést elért geológus-technikusoknak és kezdő geológusoknak.

Feladatunk az élenjáró szovjet tudomány eredményeinek megismerése és átvétele. Ebben a vonatkozásban követni fogjuk a már megkezdett és jelentős eredményeket felmutató tevékenységet mind szaküléseink, mind pedig a Közlöny vonalán.

Ez az a keret, amely Társulatunk jövő működését megszabja. A részletek, az időre való ütemezés, a munkabizottságok működésének meghatározása stb. az Elnökség és a Választmány feladata, így annak ismertetésére a későbbiekben kerül majd sor.

Mindez természetesen tartalom nélküli váz lenne élet, lendülő akarat, nagy célokban izzó munkatársi összefogás, szorgalmas és önzetlen, kollektív munka nélkül, amelynek híján nagyot, maradandót alkotni nem lehet. Történelmi hivatást, gyönyörű feladatokat, nagyszerű alkotások lehetőségét kaptuk ajándékba. Élenjáróink egymásután adják kezünkbe a jobbnál jobb műveket, amelyeneket a magyar tudomány eddig még nem mutatott. Nekünk kötelességünk mögéjük zárkózni.

Teremtsük meg a Társulaton belül azt a kellemes és kartársi szereteten alapuló, komoly, tudományos légkört, amiből a nagy eredmények megszülethetnek. Több közös kirándulást, baráti összejövetelt akarunk, ahol majd örülünk egymás eredményeinek, és biztatást, útbaigazítást kapunk az idősebbektől. Én erről a helyről kérem őket, ne sajnálják azt az időt, amit reánk fordítanak. Ki kell fejlesztenünk a magyar geológus-iskolát, amelyen generációk nevelkednek majd fel.

Mint ahogyan Petőfi, Ady és Kodály nélkül nincs magyar kultúra, ugyanúgy a magyar földtan is csak nagy geológusaink hagyományain épülhet fel.

Kérem a Választmányt és tagtársainkat, aktívan vegyenek részt a jövőben a Társulat életének irányításában, hogy ezáltal a Társulat betölthesse azt a szerepét, amelyet dolgozó népünk joggal várhat tőle, hogy az ötéves terv keretében a földtan vonalán is megszülessenek az Inotához és Sztálinvároshoz hasonló nagyszerű alkotások:

Indítványok: 1. A legközelebbi Földtani Közlönyben hozzuk nyilvánosságra a tagnévsort.

2. A Társulat tagjainak szétszórtsága miatt, kellő előkészítéssel, be kell vezetni, hogy mindenki írásban is beadhassa szavazatát.

3. 20 aláírással érkezett egy indítvány, amely a Földtani Értesítő újból való megjelenését kéri.

A közgyűlés mindhárom javaslatot elvileg elfogadja. A második javaslat alapszabálmódosítást tesz szükségessé, ezért ennek megvitátását határozták el. A harmadikkal kapcsolatban a főtktár meghatalmazást kap, hogy az új folyóirat megjelentetése érdekében felvegye a kapcsolatot a MTESZ illetékes szerveivel és a Bányászati és Kohászati Egyesülettel, amellyel esetleg közösen adhatná ki a Társulat az ismeretterjesztő folyóiratot. A hozzászólók kivétel nélkül magukévá tették az ügyet és csak a kiadás módozatait és lehetőségeit érintették.

Új vezetőség

Elnök:	Vitális Sándor
Társelnökök:	Földvári Aladár Kertai György
Főtktár:	Jantsky Béla
Felelős szerkesztő:	Balogh Kálmán
Szakszerkesztő:	Jakucs Lászlóné
Titkár:	Barabás Andor
Jegyző:	Fülöp József
Szervezési és Propaganda Bizottság felelőse:	Kretzoi Miklós
Oktatási Bizottság felelőse:	Reich Lajos
Műszaki Tudományos Bizottság felelőse:	Földvári Aladárné
Szerkesztő Bizottság tagjai:	Kretzoi Miklós, Meisel János, Egyed László, Sztrokay Kálmán, Csajághy Gábor, Pantó Gábor, Tokody László
Öslénytani Szakosztály vezetősége:	
Elnök:	Telegdi Róth Károly
Titkár:	Bogsch László

Választmányi tagok: az elnökség tagjai, a bizottságok felelősei, a Szakosztály vezetősége, a szerkesztő bizottságok tagjai és

Bartók Lajos	Mauritz Béla	Szalánczy György
Bulla Béla	Miháltz István	Szádeczky-Kardoss Elemér
Csepregyhé Meznerics I.	Noszky Jenő	Szentes Ferenc
Erdélyi János	Oszlaczky Szilárd	Szepsesházy Kálmán
Grassely Gyula	Papp Ferenc	Székyné Fux Vilma
Gedeon Tilmár	Pávai Vajna Ferenc	Szörényi Erzsébet
Horusitzky Ferenc	Renner János	Szurovy Géza
Káposztás Pál	Scherf Emil	Tomtor János
Kőrössy László	Schmidt E. Róbert	Vadász Elemér
Kiss János	Schréter Zoltán	Vendel Miklós
Koch Sándor	Strausz László	Vendl Aladár
Liffa Aurél	Sümeghy József	Vigh Gyula
Majzon László	Szalay Tibor	Zsivny Viktor

A Magyar Földtani Társulat jelenlegi tagjai:

Ajlaj Zoltán	Facsinay László	Kiss János
Alföldi László	Fakli József	Kisvarsányi Géza
Alpár Gyula	Farkas László	Klaflil Gyula
Andreánszky Gábor	ifj. Fehér János	Klein József
Ács Ernő	Fehérvári Miklós	Koch Nándor
	ifj. Fejér Leontin	Koch Sándor
Ballenegger Róbert	Fekete Zoltán	Kocsis Árpád
Bakos Péter	Ferencz Károly	Kocsis Lajos
Balogh Kálmán	Földvári Aladár	Kókay József
Balyi Károly	Földvári Aladárné	Kolonics Lajos
Barabás Andor	Frítés József	Kolosváry Gábor
Barnabás Kálmán	Fülöp József	Kopek Gábor
Bartók Lajos	Füzesy László	Korim Kálmán
Bárdossy György		Kotsis Tivadar
Bárdessyné Lieszkovszky Zsuzsa	Gaál István	Kottász István
Bem Boleszlav	Gebhardt János	Kovács Lajos
Bendefy László	Gedeon Titamér	Kovács Zsolt
Benkő Ferenc	Gerber Pál	Körösiné Fraknóy Vera
Benkő Ferencné	Gilicz Béla	Körössy László
Bertalan Károly	Goczán László	Kövi János
Bérczes László	Gombos Jolán	Krefly Gábor
Bidló Gábor	Göbel Ervin	Kretzoi Miklós
Biró Ernő	Guzi Károlyné	Kubovics Imre
Bleier Sándor	Gyarmathy László	Lakatos Sándor
Boda Jenő	Gyovai D. József	Lakatos Tibor
Bodócs János	Györki József	Lavrencsik Lajos
Bognár János	Gyulai Zoltán	Láng Sándor
Bogsch László		Legányi Ferenc
Borisz Davidov Petrov	Hadnagy Lajos	Lengyel Endre
Bóros Ádám	Halász Lajos	Liffa Aurél
Boros István	Haltenberger Mihály	Lőrincz István
Borsos E. Irén	Hege István	
Buday György	Hegedüs Gyula	Majer István
Buday László	Hegedüs Jenő	Majzon László
Bukovszky János	Herrmann Margit	Manigai Péter
Bulla Béla	Hevesi Jenő	Mauritz Béla
	Hojnos Rezső	Mazalán Pál
Csajághy Gábor	Honfi Ferenc	Márton Gyula
Csepregyhéne Meznerics Ilona	Horusitzky Ferenc	Máthé Béla
ifj. Csígházi Gyula	Horvai Ádám	Meisel János
Csiky Gábor	Hoznek István	Meisel Jánosné
Csillag Pál	Hönig Gyula	Meisl István
Czímbergy Lajos	Hörömpöly Miklós	Mezősi József
Czifrusz Imre		Méhes Kálmán
	Iharos Miklós	Mészáros Mihály
Dákos Ernő	Illés Gyula	Miháltz István
Darányi Ferenc	Imreh László	Miksa Mária
Dank Viktor		Moeszné Rásky Klára
Deres Ferenc	Jakucs László	Molnárné Dobos Irma
Dér István	Jakucs Lászlóné	Muntyán István
Dévéryi Magda	Jamniczky Kázmér	
Dombai Tibor	Jankovitsné Steinert Katalin	Nagy Béla
Dubay László	Jantsky Béla	Nagy István Zoltán
	Jaskó Sándor	Nagy János
Egerszegi Pál	Jámbor Miklós	Nagy Károly
Egyed László	Járányi István	Nemes Árpád
Emszt Kálmán	Jávor Alajos	Nemecz Ernő
Emszt Mihály	Jugovics Lajos	Nemes Gyula
Erdély Elemér	Kaszánitzky Ferenc	Nemes Lajosné
Erdély György	Kálmán Árpád	Németh Dezső Tibor
Erdélyi János	Káposztás Pál	Németh Gusztáv
Erdélyi Mihály	Kertai György	Noszky Jenő
Erdélyi Tibor	Kilényi Tamás	Nyíró M. Réka

- Oszlaczky Szilárd
Osváth Emília
Ottlik Péter
- Pantó Dezső
Pantó Gábor
Papp Ferenc
Papp Károly
Papp Károlyné
Pavlicsek Nasián
Pálfalvy István
Pávai-Vajna Ferenc
Pekár Dezső
ifj. Pojják Tibor
Pusztai Gyula
- Radnóty Egon
Rapszky Józsefné
Rásonyi László
Reich Lajos
Reisz Sándor
Reményi K. András
Reményi Péter
Renner János
Révfalvy János
- Saáry Éva
Salamon Lajos
Sámsoni Zoltán
Sándor Gáspár
Selmeczi József
Semptey Ferenc
Serényi Erzsébet
Sidó Mária
Sikabonyi László
Siklóssy Sándor
Siposs Zoltán
Skobrák Ferenc
Sólyom Ferenc
Sümeghy József
- Scheffer Viktor
Scherf Emil
Schmidt E. Róbert
Schréter Zoltán
Schwáb Mária
- Schwarz Gyula
Strausz László
Streda Rezső
Stubnyán István
- Szabó Imre
Szabó Elemér
Szabó Géza
Szabó János
özv. Szabó Józsefné
Szalay Tibor
Szalánczy György
Szádeczky K. Elemér
Szébenyi Lajos
- Szentes Ferenc
Szepesházy Kálmán
Székely Pál
Székely Tibor
Székyné Fux Vilma
Széles Lajos
Szénás György
Szép Béla
Szörényi Erzsébet
Szöts Endre
Sztrókey Kálmán
Szurovy Géza
- Takács Ernő
Tamás Ferenc
Tamás Zoltán
Telegdi Róth Károly
Tersánszky László
Tilcsák Leó
Tokody László
Tomor János
Tomba Margit
Torma László
Tóth Lajos
Tregele Kálmán
Trümmel István
Turkovich György
- Ungár Tibor
Ursitz József
Vadász Elemér
- Varga Gyula
Vargáné Csuri Ilona
Varju Gyula
Varrók Kornélia
Vass József
Vavrinec Gábor
Vándorfi Róbert
Vecsey György
Vendel Miklós
Vendl Aladár
Vertkovics István
Verebélyi Kálmán
Veress József
Vértés László
Vigh Gyula
Vigh Gusztáv
Vincze János
Visovszky György
Vitalis György
Vitalis Sándor
ifj. Völgyi László
- Wein György
Willemss Tibor
- Zamaróczy Dezső
Zeller Tibor
Zerimváry Szilárd
Zilahy Lidia
Zolnai Gergely
Zólyomy Miklós
Zoltán Győző
- Zsivny Viktor
Zsombor László
- Jelenleg külföldön tartózkodó tagjaink:
- Bodzsár Tivadar
Csetneki János
Kassai László
Lóczy Lajos
Nagy Bertalan
Petraschek Vilmos
Ján Senes